

פרוטוקול מס' 129

מישיבת ועדת הכלכלה
יום ה' י"ח בחשוון תשל"ו - 23.10.75, שעה 10.00.

נכחו:

חברי הוועדה:
י. מודעי - היו"ר
א. אבטבי
מ. דרובלס
מ. חריש
י. יודין
י. פרנק

מוזמנים:
מר קולני - היועץ המשפטי של
משרד החירות.
" " -
" " -
" " -
" " -
הגב' פנחסוביץ - משרד המשפטים.

מזכיר הוועדה: י. פלקסר

רשמה: ש. ז"ק.

היועץ הכלכלי
של הוועדה: ד. לב.

סדר-היום: חוק שירותי תיירות, תשל"ג-1972

58

(נתקבלו ביום 29.10.75)

היו"ר - י. מודעי:

פותח את הישיבה.
אנחנו נפתח בסעיף 8.

מר קולני:

אשר לסעיף 8 - אנחנו הסברנו את חולדות הסעיף ולאור התקלות שארעו בעבר הצענו לצמצם אותו ולחת אפשרות לשר לקבוע מכסות, כי יש וסוכני הנסיעות בחו"ל הזמינו לפני תחילת העונה כמויות גדולות של חדרים בבתי-המלון מתוך הנחה שהם ימכרו אותם במשך הזמן. דבר זה גרם לקשיים רבים לתיירים בודדים אשר פנו לבתי-המלון וקיבלו תשובה שהחדרים תפוסים. דבר זה נפוץ בחו"ל ואז גם סוכני הנסיעות לא הצליחו למכור את החדרים והתחילו בביטולים; ובסופו של דבר עמדו החדרים ריקים - דבר זה פגע בבתי-המלון ובתיירות בישראל.

אנחנו ניסינו למצוא דרכים כיצד להתגבר על תקלות אלה ואחרות שכבר דיברנו עליהן, כמו: הזמנות-יתר, או חסימה כאשר בעקבותיה מכרו פעמיים אותו חדר. אזי, כדי לאפשר מכירת חדרים לתיירים בודדים ולא לסוכן נסיעות אחד, הרי בסעיף זה נמצא הנסיון להסדיר את הדבר. לכן, יש להוסיף ולכתוב כאן שהדבר ייעשה באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ואז אפשר יהיה גם לתאם את הדברים עם נציגי הענפים. יש אפילו מקום להוסיף ולכתוב שהדבר ייעשה בהתייעצות עם נציגי הענפים, כדי לתאם את כל האינטרסים עם אלה של משרד התיירות. אז ייקבעו הכללים עם פירוט מסויים. כלומר, יש לקבוע מכסות וכללים לחדרים פנויים שיעמדו לרשות התיירים הזקוקים לכך. זאת אומרת, תיירים הבאים ממקומות מסויימים ומסוגים מסויימים.

מ. וידר:

אני אישית נמנעתי בכך בהיותי מנהל לשכת התיירות בפריס; (א) חסימת חדרים; (ב) הזמנות יתר. הדברים הגיעו עד כדי אבסורד כאשר סוכני נסיעות צרפתים התקשרו אתי, או חיירים בודדים ואמרו לי שקיבלו מצדק שאין להשיג חדרים בישראל וביקשו ממני שאפעיל את שירותי הטובים ולהבריץ על השבועים לארץ כדי להשיג להם חדר - בכל המקרים השגתי חדרים. זה היה בשנת 1962/3. במלים אחרות: היו חדרים בארץ, אבל הדבר לא היה ידוע, כי גם לא כולם פנו אלי.

אשר לבעיה השניה - הזמנות-יתר. לכאורה, זהו דבר טוב שיש הזמנות-יתר לכל 100%, זה אידיאלי. אך, למעשה, זהו בומרנג מן הסוג הגרוע ביותר, כי אם בעונה הנוערת המלון מלא עד אפס מקום זה שולל כל אפשרות של חפרנו בידינו של המלונאי, מפני שקורה ויש שביתה ב"אל-על" והאורה צריך להשאר עוד ערב במלון וכבר לא נמצא לא מקום - הדבר גורם לרוגז רב.

היו"ר - י. מודעי:

אולי היינו יכולים להעזר כאן במספרים אם ישנם כאלה בידיכם?

ש. גמז:

כבר בשנת 1971/2 דובר על כך שיש צורך להכניס את הסעיף הזה, כי אנחנו עמדנו חסרי אונים ולא יכולנו למנוע את הדבר הזה. לכן,

ש. חתן:

יש צורך לקבוע מכסות לפי הדרגה וגודל המלון ואת אחוזי החסימה, כי ענין החסימה יכול להתעורר בכל רגע, והדברים שדיבר עליהם מר וידר קורים יום-יום גם אצלנו וגם בחו"ל. אבל שם יש כמה וכמה רשחות ואז אפשר להעביר אורחים ממלון אחד לאחר. לכן, ללא כל ספק, יש צורך בסעיף זה שיכול להביא להסדרת הענין.

היו"ר - י. מודעי:

אני רוצה להביא שתי נקודות לידיעת חברי הוועדה. בהצגת הענין נאמר לנו שהנפגעים הם התיירות לישראל ובעלי בתי-המלון. אולם, ביוזענו שעמדתם של בעלי בתי-המלון, עמדתם היא חד-משמעית לגבי סעיף 8, והם מתנגדים בכל תוקף לענין הקביעה; הם גם יכולים לומר שאנחנו רואים בכך התערבות בלתי נסבלת בניהול, ובעיקר, כאשר בפנינו ישנו מכתב כזה. כך שהנושא הזה נראה תמוה. לכן, טוב היה אם אפשר היה לקבל דוגמאות.

נוסף לכך, בסעיף זה שאנחנו ניגשים לדון בו יש בו משום התערבות ממש בניהול של עסק פרטי. קל מאד לקבל חוקים המגינים ומעודדים תיירות. אולם הם באים ומגבילים את חופש הפרט. אבל אתם יכולתם להתנות את עזרתכם - אם כגוף שעוזר מבחינה עיסקית, או בצורה אחרת - ואתם לא התנתם נושא זה; למרות שאתם מתנים את עזרתכם לגבי צורת הבניה ואחוזי בניה, והלוואות ומענקים, הרי בנושא מאשריאלי כזה לא התנתם. עכשיו, אתם באים לכנסת ואומרים: תנו לי סמכות ושליטה על 5% או 10% בשעה שבהחלט יכולתם להתנות זאת. יש לזכור שאנשים אלה הקדישו את מיטב כספם לענין זה וסיכנו אותו, בלי עזרתכם, כי לא התנו את הדבר בכך. משום כך אני אומר שהנושא איננו פשוט כל-כך. אני עדיין לא קבעתי עמדה, אלא רק הבהרתי את הנושא.

עתה ישאלו חברי הוועדה שאלות וניתן אפשרות לאנשי משרד התיירות להעיר את הערותיהם.

א. אבטבי:

האם קיים בעולם במקום שיש שם חוק תיירות שיקחה מהצד העיסקי, ואם זה קיים, האם הוא מחייב על-פני דבר אחר?

האם ניתן להסביר בחקנות לפי איזה קריטריונים ינהגו, האם זה יהיה לפי גודל המלון, או השר יקבע את אחוזי החדרים שעל כל בית-מלון להקצות?

יכול להיות שעקב המצב שבו אנחנו נמצאים בנושא התיירות, ובגלל כל הדברים האחרים שאנחנו ניתקלים בהם, אנחנו צריכים לעודד תיירות, אולי יש מקום לעשות זאת ולא בסעיף הזה. האם הדבר נעשה בתיאום עם התאחדות בתי-המלון? כי קביעת מכסה הוא באיזו שהוא מקום ענין קובע.

מר קולני:

אני מציע שננסח את סעיף 8 כך: השר רשאי לקבוע באישור ועדת הכלכלה של

מר קולני: לאחר התייעצות עם הארגונים היציגים של בעלי בתי-המלון ושל סוכני הנסיעות, כללים בדבר הקצאת מקומות אכסון לתיירים, או לסוכני נסיעות, לפי סוגים ולפי עונות, כדי להבטיח שהחדרים הפנויים בבתי-המלון יעמדו לרשות התיירים הזקוקים להם. הסימא תשאר כפי שהיא מופיעה כאן בסעיף כלומר: ובלבד שאדם המתאכסן. . . וקיבל את המקום.

היו"ר - י. מודעי:

אין שום ספק שהנוסח האחרון שהובא עתה במנינו הוא יותר רך, ולכך מבקשים את אישור ועדת הכלכלה של הכנסת לאחר התייעצות עם הגורמים האחרים. יש לי הרושם שאין זה לטובת מדינת ישראל להקפיא 5%-10% לפי סוגי בתי המלון. אולם, אנחנו לעולם לא נוכל לדעת אם יש לדבר ביסוס לגבי בית-מלון פלוני או אלמוני; והעובדה שצריך לבוא ולבקש את אישורה של ועדת הכלכלה עדיין אינה אומרת שעשו את הדבר במידה ובמשורה הדרושים. אמנם הכוונה היא שלא להזיק לבתי-המלון. יחד עם זאת, התיירים שהמדינה חפצה בעידוד תיירותם יוכלו להשיג תדירים. המשרד כבר נשאל אם קיים חוק כזה בארצות אחרות. אבל גם אם קיים חוק כזה בארצות אחרות, אני מסופק אם עלינו לקבל מידה כזו של התערבות; גם אם קיים חוק כזה בארץ פלונית או אלמונית אין זו דוגמה לקולא או לחומרה.

לכן, אני מתנגד לסעיף ביסודו ואני מציע למשרד: א) הדרך שלו של התנאה תנאים עם בתי-המלון, אשר בהרבה מאד נקודות ישנן שותפויות, הוא יכול להתנות גם תנאי כזה; ב) גם אם צריך לתת בידי המשרד מכשיר כזה, הוא איננו יכול להיות לאחר התייעצויות, אלא הוא צריך להיות בהסכמת בתי-המלון, כי אני יוצא מתוך הנחה שזה לטובת בתי-המלון כדי להביא למצב שהחדרים לא יעמדו ריקים, אלא אם כן בשיטה הקיימת הם נהנים ובשיטת ההקצאות הם יימצאו ניוזקים; ג) אשר לסוכני הנסיעות - מה ישנה שאלה קשה בניסוח. האם הכוונה לסוגי סוכני נסיעות, או לסוגי תיירות, האם הכוונה לויסות התיירים בין בתי-המלון, או האם הכוונה לחלק ביושר את התיירים בין סוכני הנסיעות כך שסוכני הנסיעות הקטנים לא ייפגעו, ושזה ייעשה לפי היקף העסקים בשנה קודמת? או הכוונה לסוגי תיירים - קבוצות או בודדים. . . (מר קולני: קבוצות או בודדים). כן אני סקרן לדעת אם הכוונה לקבוצות של צליינים, או סטודנטים, או שאין מכוונים לבית-מלון מסויים צליינים כי שם יש אנשים דתיים. . . (מר קולני: הכוונה היא שאם סוכני נסיעות מביאים רק אנשי צמרת ואנחנו מעוניינים גם באחרים, או האם המלונאי יכול לסרב לקבל אורחים).

כן רציתי לדעת, האם אין חובת השכרת חדרים? האם יש איסור לסרב להשכיר חדר? ואם יש חניב כזה - מדוע אנחנו צריכים לתת כאן את המכשיר הזה בידי המשרד? נוסף לכך הייתי מציע ללכת בדרך נוספת והיא: דרך השוט והגזר, כלומר, או לקנוס על "אובר בוקינג", כי אם תוגש תלונה על חסימה, או השכרת-יתר, הרי זו כמעט עבירה על גבול הפלילי, כי זה בבחינת מכירת אותה סחורה פעמיים; האפשרות האחרת היא: לחייב שיטות רישום כאלה שתהיה אפשרות פיקוח אם החדרים אמנם מושכרים או פנויים ואז יש איסור ביטול, דהיינו, יהיה תשלום חובה עד לתאריך מסויים; כלומר, כל הדברים האלה יהיו מוגדרים בחוק, כי אתם מבקשים בחוק הזה דברים כל-כך כוללים וכל-כך שוללים מן הפעילים שבענף את הפיקוח על העסק ודרכי ניהולו.

פ. דרוכלוס:

אני יוצא מתוך הנחה, כי בעלי בתי-
המלון מעונינים בתפוסה סלאה, והלוראי
ואנחנו נאמת במלא את כל החדרים. אולם, אנחנו בכל זאת מעונינים
לעודד קבוצות מסוימות, ובעיקר, אם הדבר מבוסס על בסיס מסחרי,
הרי הדבר צריך להעשות מתוך תיאום עם המשטר ויש למצוא את הפתרון
לכך. אבל מבאן ועד למת פמכות כדד בידי השר שנוכל להתערב בדרכי
ניהולו - נדמה לי שאנחנו יכולים להתערב בדרכי ניהולם של בתי-
המלון גם בלי סעיף 8 והריסות יבוא מעצמו.

י. יודין:

התעוררה כאן בעיה והיא: האם מותר לממשלה,
ולמשטר התיירות בפרט להתערב בניהול
העסקים הפרטיים. אזי, מה שנוגע לצד העקרוני מוכרחת כל בעיה
להיות דו-סימית. כל ענין הוא נכס, בין אם הוא בסקטור הפרטי
או בסקטור הציבורי. אבל יש והוא איננו יכול לעמוד זתהפוכות
הזמן מותר לענין לבוא אל הממשלה ומותר לממשלה לבוא אל הענין.

הבעיה של "אובר בוקינג" היא הרבה יותר
מורכבת מאשר שתי המלים האנגליות הללו, כי יש ובתי-המלון מראש יודעים
שהם לא יעמדו בהזמנות הללו, וזה בעיקר בתקופת גאות. אולם,
אנחנו מעונינים לעודד תירות ספונסאנית, כי לא יתכן שאדם לא יקבל
מקום בבית מלון אם הוא לא נרשם 6 חודשים מראש. העקרון צריך להיות
שאחוז מסויים של המקומות נשאר ברזרבה לאותם התיירים שבאים ללא
הרשמה מוקדמת. יכול להיות שתקנה זו צריכה לחול על קבוצות מסוימות;
וכאן יהיה חופש המרון למשטר התיירות. אבל אני רוצה 10%-15%
מן המקומות ישארו פנויים לאותם התיירים שבאים ללא הזמנה מוקדמת.
אם הנחה זו מתקבלת - אני משאיר את בעיית הניסוח, ואז זה יהיה
בבחינת עבירה על התקנה, ויש על כך קנס. אם בלך בכיוון זה נראה
לי שהבעיה ניתנת לפתרון.

מ. תרשי:

אני הייתי מבקש שאנחנו נבחין בין
הבעיה לבין הסעיף, כי הבעיה כבעיה היא
קיימת ומחייבת התמודדות קשה. אני רוצה כאן להתייחס לזקורות העקרוניות
של ענין התיירות. ענין זה וסיכויי התפתחותו תלויים בפעילות
האקטיבית של הממשלה בשורה ארוכה של תחומים - כולל תמריצים
לבנייה. אינני מכיר אף בית-מלון שלא היה זקוק לסירעה של הממשלה
ולשורה של שותפויות עם הממשלה. אולם, אני מאלה שחושב שיש
לחל ליזמה החופשית להתקיים בזכות עצמה. אך יחד עם זאת, אם
מקבלים את העקרון של זכות הממשלה לקבוע כללים מסוימים - אם
כי הייתי רוצה לצמצם ולמצר את ההתערבות הממשלית - קיימת הבעיה
שצריך להתמודד אתה והיא: למתן את המהדורות שקיימת בעניני
תיירות.

אנחנו אומרים שהדברים הם משמעותיים
כאשר יש עודף ביקום של בתי-מלון. אז יש כאן תופעה של מסחר בלתי
הוגן, כי הם רוצים להגיע לתפוסה של 100%. אך יש כאן כללי
התנהגות קבועים ומסוימים שיש לעמוד בהם גם בתקופות שפל. אני
מדבר על השנים 1967/8/9 כאשר הגיעו אנשים לארץ ולא קיבלו את
השירותים הדרושים והתחילו להוציא שם רע לתיירות, וזה היה לא
רק לגבי המלונות, אלא גם לגבי שירותי הדיה התעופה, הסבלים
ודברים אחרים.

הנקודה האחרת היא: ההבנה על בתי-
המלון בפני כמה סוכני בסיסית למעמד של מוזנזות. אמנם
קיימת גם סוכנות הסתור שאף היא בעלת מעמד מסויים. אבל היא

מ. חריש:

איגנה היחידה שיכולה לומר שלתקדמה כזו וכזו היא הימה כן יכולה להבטיח לבל יהיו ביטולים. אזי, גם במקרה של ניפול חוקי כזה יכולים לתת הגנה לממשלה. לכן, אני מחייב את הסמכות לווסת את הדברים שבלי שאוכל לומר אם הסעיף עוצה על הבעיות.

טעום כך אני אומר שאם אנחנו מחייבים חיפוש דרך לפתרון העניין - יש לדון על כך באופן קונקרטי, ובעיקר, אם יוחלט כאן שיש לממשלה זכות של הכרעה, הדיון אז חייב להיות יותר קונקרטי.

היו"ר - י. מודעי:

אנחנו לא צדדן בוועדת הכלכלה על זכות ההתערבות של הממשלה. דבר אחד צריך להיות ברור שאם מחוקקים חוק - זה דורש כוח אדם. אך מעל לכל ספק הוא שמכרחים לתת סמכות ויסות - בכך הוועדה השתכנעה.

דבר נוסף שהוועדה הימה רוצה להשתכנע הוא אם יש דרכים אחרות לעשות זאת שלא באמצעות חוק, אולי באמצעות תקנות וקצרות. אם הוועדה תשתכנע בשתי הנקודות הללו - נגיע לניסוח שמכרח להיות מדויק יותר.

ש. גמז:

כאן השתמשו בשתי מלים זרות. האם לכולם ברור ההבדל, כי בעיית ה"בלוקינג" ידועה מראש, כלומר, היא סובייקטיבית, ויש לה גם צד חיוני. בית-מלון המציע את שירותיו בחו"ל לסוכני נסיעות וידוע מראש שיש לו 30 חדרים, נניח, וקיים הסכם בינלאומי בין סוכני הנסיעות לבין בעלי בתי-המלון - אינני רוצה כאן להכנס לעניין זה - בית-המלון משכיר את חדריו אלה. כאן יש ב"בלוקינג" צד חיוני. אבל זה יכול גם להיות צד שלילי כאשר הדבר גורם למסחר, כי כאשר יש "בלוקינג" בבית-מלון מסויים שיש לו 30 חדרים, נניח, והוא מחזיק בהם במסגרת ה"בלוקינג", הרי למעשה הוא רוצה למכור רק 25 חדרים ו-5 חדרים הוא מוסר מתחת לשולחן. זאת אומרת, כאשר הוא עושה טרנה למישהו שמקבל מיטה שלא לפי אותו מחיר שנמצא ברשימת המתירים.

אזי, עם כל הצד החיוני שיש כאן מצטרפים גם צדדים שליליים, דזה כמובן לפי מצב אובייקטיבי - כאן אולי בתי המלון אינם אשמים בנושא של "אובר בוקינג", כי יש ונוסלה מיסה מסויימת והאיש אינו יכול להשאר להסתובב ב"לונג" של המלון ועליו להשאר עוד לילה ללון במלון, וזהו לקוח טוב של בית-המלון - אין אפשרות להוציא את האיש מהמלון. אזי, בעולם הדבר פתכטא ב"ריסק" של 10% שאותם אני יכול לסדר בבית-מלון אחר מאותה דרגה. (היו"ר - י. מודעי: מה החוק יכול לעזור כאן?) החוק יעזור בזה שאנחנו צרכים לעזור במובן מקצועי בעניין זה של השכרה לגבי התאחדות זו או אחרת, כי עניין ההשכרה הוא דבר אינדיבידואלי; ואי-אפשר לקבל מאומה התאחדות מכל מקום, אלא מוכרחים לקבל מכל הדרגות ומכל האיזורים. לכן, הייתי מוכר לעשות את הדבר בוועדה מקצועית והיינו יכולים לכוון את הדברים. לכן, גראה לי שיש לקבל את הסעיף הזה ואפשר יהיה לבטא את הדבר בתקנות.

אולי, אני רוצה לחזור לעניין הסכמים בינלאומיים - אני זכנבסתי לעניין זה נקטר לאותו "בלוקינג",

ט. בתוך 8

בעיקר, בגלל העניין הפוזיטיבי שכבר הזכרתי. לעתים קורה שדורקא בתיירים
הבודדים שספלת חברת הגביעיות. אבל אנחנו מעוניינים דורקא בקבוצות.
אזי, באותם ההסכמים שבפנינו, ואשר לוועדה הוגש עותק של הסכמים
אלה, הם מסבירים את שני הדברים האלה מפני שיכול להיות מצב בו
אנחנו מפלים לרעה דורקא אותו תייר בודד. ושוב אנחנו מתבססים
על המאורעות שהיו אחרי 1967 באשר הפכנו לארץ תיירות טובה קטנה.
(הינו"ר - י. פונצ'ו: האם ישנם נתונים מספריים כמה תיירים
לא קיבלו חדרים בשנים 1969/70/71) בפסח 1969 כאשר ה"גלוקינג"
היה מלא וחשבו שלא יכולים אפילו לבוא ולנסות למצוא חדרים;
ובכל זאת קיבלו חדרים באותה צורה שכבר הזכרתי קודם לכן.

ומן הצד האחר זה משפיע על אמינות
התעודות לישראל ודבר זה התבקש בנו רק בשנת 1973. לפעשה, כבר
בשנת 1971/2 זה הפך לבומדג כאשר היה "מיס יוז אוף בוקינג".

ה. ויזות

כאן נאמר שאפשר להתנות את הדברים האלה
בהוציאים. עלי לציין, כי זוהי תעשייה
מאד צעירה והיא זקוקה עדיין להכוונה מקצועית. לכן, לו היינו
מתנים דבר כזה בתנאים נאי-התימה עליהם, היינו צריכים להתנות
מול הרבה דברים אחרים כמו: הגשת מיץ טרי בארץ כמו שלנו טיט
לה מפורזים. לכן, אני חושב שאנחנו צריכים לעזור לתעשייה הזו
לעזור לעצמה; וכאשר בית-המלון משכיר חדרים הוא צריך להוכיח
שהחדר תפוס. כלומר, אם נעזור לבתי-המלון להתגבר על הנקודה הזו,
הרי זה כמו שעוזרים לאחרים להתגבר על כל מיני ליקויים מקצועיים
במקצוע שלנו. משום כך איננו קוראים לזה התערבות, אלא עזרה
בהכוונה מקצועית.

ט. קולצ'י

הצוטחה המתקנת שלנו לגבי הפיקוח
כרללת שני אלמנטים ברוספטים: (1) אישור
ועדת הכלכלה; (2) התייעצות עם ארגון בתי-המלון וסוכני הגביעיות.
המטרה היא לבוא בדברים עם הארגונים היציגים ולהביא הצעה מוסכמת.
במידה וקיימת אפשרות שלא יסכימו, או שאחד הגופים לא יסכים עקב
האינטרסים שלהם - משרד התיירות ייצג את האינטרסים של התייר
הבודד. אבל הוא יבוא לפני הוועדה ויציג את ה"קז" כולו ואת כל
הנימוקים הקשורים בכך. לכן, הייתי אומר שענין הפיקוח של
ועדת הכלכלה הוא ענין קרדינאלי בחוק זה.

אשר לנקודות האחרות שהועלו כאן כמו
ענין הסטאטיסטיקה - למשרד התיירות אין סטאטיסטיקה כזו ולא
ידועים לנו מספר המקומות התפוסים בבתי-המלון בגלל התופעות שכבר
התעכבנו עליהן מפני שאם קבוצות של תיירים באו לסוכני הגביעיות
בחו"ל וביקשו להגיע לישראל לסוכני הגביעיות שאין לקבל חדרים
בישראל - איננו יכולים לדעת על כך, כי איננו יכולים להקיף
את כל הנעשה בכל ארצות העולם, אלא רק כאשר הגיעה תלונה, או
בקשת עזרה. כרגע יש בידי מכתב תלונה של עורך-דין מהרטהפורד,
קונטיקאט שבארצ"ב. אולם איננו יכולים להצביע על מספרים מדוייקים.

אשר לשאלה מדוע בעת מתן העזרה לבתי-
המלון בקשר למימון לא קבענו תנאים מסויימים, כי כאשר ניתנו
ההלוואות לבעלי בתי-המלון הן ניתנו לתקופת שנים מוגדרת, ובמהלך
הזמן ההלוואה מוחזרת ופג תוקף התנאים. אם העבירה נעשתה תוך
תקופת התווה - זהו דבר אחר. נוסף לכן, אנחנו צריכים לומר
שהחוק הממשי שבגורם. יוצא אפוא, שענין התנאות התנאים לא יהיה

מר קולני:

לאורך ימים. (היו"ר - י. מודעי: אם מישהו מקבל אשראי מכוון ליצוא, גביה, ולא ביצע אותו, מהן הקנסות שהוא צריך לשלם?) ישנה דרך לקבוע על "אובד בוקינג". כל הדברים האלה נמצאים בחוק, אבל לא בנקודה זו, אלא בסעיפים אחרים. אולם, אנחנו לא נוכל לקיים את התחייבותם אלא אם הכנסת תיתן בידינו סמכות זו בחוק.

כן נשאלה כאן שאלה לגבי חוקים זרים - אזי, למרות שלא נוכל להצניע על חוקים זרים בנקודה זו. אבל רק אפי' לומר שישנו חופשות חריגות הבאות לידי ביטוי בעולם כולו, כמו באיטליה. לכן, אנחנו רוצים לשמור על המוציאים של הענף שלנו; אפילו באנגליה ששם יש חוק "דיבלופפנט אנף טוריזם", גם שם ניתנה סמכות מרחיקת לכת להתערב, כדי לדעת את הנעשה בכספי ציבור. אזי אם ניתנת תמיכה של כ-75% מההשקעה אצלנו, הן בצורת מענקים, והן בצורת מענקים מסובסדים, הרי אין זו התערבות, אלא סמכות מסוימת כדי להשיג את המטרות שלשמן ניתנה התמיכה של כספי הציבור.

אשר לענין הקריטריונים ושאינ לתת סמכות כוללת ובלתי מוגדרת - הרי כאשר יהיה עלינו לבוא לוועדת הכלכלה וענין מסויים יעמוד לדיון, גתייעץ תחילה עם הארגונים היציגים כדי לבוא לידי הסכם טרם שנבוא לוועדה; במידה ולא נגיע לידי הסכם עם הארגונים היציגים תוכל הוועדה לקרוא את הארגונים האחרים ואותנו ולשמוע את הדעות השונות.

גנ' פנתסוניץ:

אם הוועדה לא תרצה לתת את הסכמתה משום שיטילו על מלונאי אחד לקבל את הדברים ועל אחר - לא, בין אם הדברים בסעיף זה או אחר - הרי כבר הזכיר מר קולני שיהיו הוראות וכללים שיפורסמו בתקנות ולא תהיה כל בעיה של הפליה בין מלון אחד לאחר. הדבר ייעשה לפי אחוז מסויים של מספר החדרים ולפי כללים אחרים.

היו"ר - י. מודעי:

בהתאם לדבריו של חבר-הכנסת יודין האם כוונתכם להבטיח אחוז כללי של מספר המקומות לתיירים הפרטיים? ואם זו כוונתכם - אפשר לכתוב שהשר יהיה רשאי לקבוע אחוז מסויים של התפוסה שיוקצב לתיירים הפרטיים שאותם המלונאי אינו יכול למכור - האם זה יספק אתכם, או אתם הייתם רוצים חקיקה יותר מקפת מאשר הבטחת התיירים הפרטיים הללו?

מר קולני:

זה יכסה כמובן חלק ניכר של הבעיה שאותה אנחנו רוצים לפתור, כי הבעיה היא איזון בין הסוכנים הגדולים ובעלי גמי-המלון היוצרים מעין מוצרפול ועושים מעשים שהם לרעה ישראל ואחרים עושים לטובתה.

היו"ר - י. מודעי:

הנקודה הראשונה ברורה והדבר קיים בכל ענף כאשר הגדולים משתלטים. אבל יש חוק המגזרפולין המכוון לאו דווקא לענף התיירות; ופאחר והכוונה כאן לויסות הבא להגן על הסוכן הקטן - מה עם החקלאי הקטן, או הסוחר הקטן?

פר קולבי:

אם נאמר 2-3 סוכני נסיעות
מארץ ספציפית משללטים וסוכני
נסיעות אחרים שאינם בעלי היתר כה גדול אינם יכולים להשיג
הדריש הם פונים ליעדים אחרים, כלומר, הם מכרונגים את הנסיעות
התיירות בעולם ואין הם פוזבנים ביעד שלצו ספציפי שאצלם זהו
ענין עסקי. יוצא איפוא, שמארץ ספציפית תמשיכה ירדתי, כי
הסוכנים אינם מתאמצים בצורה כזו הופך האזור. אבל אם
אנחנו נצטרך לבקש לרועות הכלכלה עם ציגוי העצמים על-מנת ליצור
את האזור הזה - הוא יהיה לטובה ארוך. (היו"ר - י. מודעי:
איך תפקחו על זה?) בתי-המלון מקבלים עידוד מסוים ממשרד התיירות -
אין זו בעיה לקבל את הדברים מהדירות של בעלי בתי-המלון וזה
ע"פ חוק ליצור על תיירים. לדעתי, צריך להיות כיוון של קבע
לענין הניסוח ולא על בסיס של פילוריה. לא נראה לנו שהחוק הפיקוח
על פזרכים ותיירותים יענה על כך. ישנן באן הוראות שאנחנו
לא נפעיל אותן פורטאליה, אם כי היינו יכולים לעשות זאת, אלא
אנחנו מביאים לפנסת רק דבר שנראה לנו כחיוני כדי לשפר על
טובת הענין.

היו"ר - י. מודעי:

במסגרת הסעיף הזה אנחנו מתבקשים
לשריין אחוז מסוים של מקומות
בבתי-המלון לתיירים פרטיים; אנחנו מתבקשים לאפשר להקנות
אחוז מסוים ומשתנה בהתאם לעונה לסוכני נסיעות בארצות מסוימות -
אלה שתי הבעיות העומדות בפנינו.

ש. נתן:

יועב-הראש הזכיר את ענין התיירים
הפרטיים ואני לא הייתי רוצה להגביל
את הענין, כי ישנם עוד סוכני נסיעות בחו"ל של קבוצות קטנות
שאינם יכולים לפתח את התיירות בגלל כל אחר "בלוקינג", כי
התדריש נמצאים בידי הסיטונאים המשרוים עם סוכני נסיעות אחרים,
ובינתיים שהזיק בחדרים; ואותם סיטונאים משרוים את המחירים
לאן דווקא עם אלה שיש לנו בארץ, ובינתיים אנחנו נמצאים בפדינה
במצב שאיננו יכולים לעצור את הסיטונא לרעה בחדרים האלה. אני
הייתי רואה בסעיף הזה הגנה גדולה יותר על המלונאי מאשר על פיטחו
אחר. אבל לא הייתי רוצה להכנס לבעיה זו, אלא לפי בקשתו של
יועב-הראש וציתי להסביר את הדבר.

היו"ר - י. מודעי:

האם אפשר לקבל דוגמה של תקנה כזו?
האם באן תתנו רשימה של סוכנים
גדולים וקטנים, האם תתנו רשימה של סוכנים שהיננים להקנות
להם 10% לתיירים בודדים ואסור להרחיב את המכירה בחבילות, ועדיין
איננו קובע את האחוז? באן יש סוכני נסיעות קטנים ויש חבילות
קטנות - אזי, כאשר השר יקבל את הסמכות המבוקשת הוא יתן את
רשימת הסוכנים למלונאי ויאמר לעז: תקצה כך וכך מקומות - כיצד
שתתמ השר להגנה. (פר קולבי: לא יקצו לסיטונאי יותר מאשר
כך וכך אחוזים והשאר לאחרים). כלומר, השר יוכל להסדיר את הדבר
בתקנה כוללת האומרת שאחוז מסוים יש לתת לסיטונאי והשאר צריך
למלאיר לאחרים.

פ. חריש:

האם הייתם רוצים לפרט את הדבר בצורה
קונקרטית, כי פה נאמר שאחד התיקונים
המוצעים הוא להביא את התקנות לאישררה של ועדת הכלכלה. אזי, אם
קודם נאמר שהסעיף מסמיך את השר, אינני סבור שכאן צריך להכנס לפירוט.

הי"ר - י. מודעי 8

בכל חוק יש לתת מינימום של כלים
הכרחיים לביצועו. אחד הסעיפים

החיוניים הדרושים הוא שהשר יוסמן להוציא תקנות לגבי הגבלת
אחוז המכירה לסיטונאי - וזוהי נקודה אחת. (2) הנקודה השנייה אומרת
שגם באותו חלק שניתן למכירה בתבילות לסיטונאי יהיה השאי השם
לקבוע אחוז מסויים לארצות מסויים ולסוכני (בסיעורם מארצות
מסויים), כדי לשריין אחוז מסויים, כפי שיקבע על-ידו. אני
בהחלט יכול לתאר לעצמי שישנם קשיים ושהיום לא יכולים להקיע
ולהגיע לארץ מסויימת וישראל לא תהיה שם בתגובה. נוסף לכך, כאשר
השר יוסמן הוא יוכל להגביל את האחוז לסיטונאים, והוא גם יוכל
לקבוע את האחוז לארצות לפי הכרזה - ואנחנו פטורים במילא מכל
העניין, כי השר צריך לבוא לוועדת הכלכלה. כך אני מבין את סעיף
8 של החוק ואני מבין שהניסוח החדש של החוק יהיה בהתאם למה
שאמרתי כאן.

טרם שאנחנו עוברים לסעיף 9 אני

רוצה להביא לידיעת חברי הוועדה שישנה פניה מצד סוכנויות
הגסיעות להסעת תיירים כמו: אגד תיור והחברה המאוחדת לגסיעות
בהם מבקשים שהסעיף יהיה מנוסח כך שייכללו בו סוכני הגסיעות
להסעת תיירים פנים-ארצית. בשירות זה כלולות גם לינות לילה -
מדוע הם לא כלולים בהגדרה?

מר קולבי 8

אסגם בהגדרות שינינו את המונחים

האלה כדי שיהיו תופסים לגבי
סוכני הגסיעות לסיור בישראל. סיור כזה כולל את כל האלמנטים
של הזמנות, ארוחות ולינות אם הסיור נמשך יותר מיום אחד.
אנחנו נהיה מוכנים להסביר להם את הדבר, אם כי עשינו זאת
כבר ובהתאם לכך שינינו את ההגדרות.

הי"ר - י. מודעי 8

יתכן והפניה אלינו היתה לפני
אותה ישיבה של המשרד עם גורמי

התיירות הפנים-ארצית. לכן, אני מציע שמזכיר הוועדה יבדוק
את הדברים בפרוטוקול ואם הם כלולים בהגדרות, אז אין צורך
לטפל בכך; ואם הדבר לא ברור, אני מציע להתקשר עם אגד-תיור
ולשמוע אם הדברים תופסים לגביהם או לא - נדע אם יש טעם
לשמוע אותם. כן על אנשי המשרד להתקשר עם מזכיר הוועדה בטרם
שהם מגישים את הניסוח הסופי, כדי לבדוק את הדברים ולראות
אם אין צורך להוסיף, או לשנות את ההגדרות כדי שהן תתפוסנה.

אנחנו עוברים לסעיף 9.

מר קולבי 8

ההתנגדות היחידה של הענף היא
לגבי הרישא. דהיינו, שאפשר

להכניס למציע הסיורים את הסיור שעליו לבצע. אשר לסיפא בדבר
סידורי הנוחות והרווחה - לא היתה התנגדות, כי אם גוסעים
לאיזור בקעת הירדן היה ברור שצריך לבסוע באוטובוס פמוזג
ולדאוג לסידורי אירות.

אשר לתכנית הסיור והדרכתו -

ישנה מערכת של סיורים קבועים לגבי סוגים שונים של תיירים.
אצל תכנית הסיורים מחוץ למסגרת הסיורים הקבועים היא רחבה ויש
צורך בקבלת אישור של משרד התיירות לגבי המסלול, כדי לאזן
את המקומות בהם רוצים התיירים לבקר.

ה. קרל 892

כך יש כאן בעיה המגבילה ציטוט לתיירותי
המחברות, כי ישנם סיורים מכניסים יותר ואחרים - מכניסים
פחות, ויש שהם מופחים לטוב אחד של סיורים והם מכניסים אותם על סוג
אחר של סיורים. אבל לצד יש אינטרסים שהתיירים יבקרו במקום
זה או אחר. לכן אנחנו רוצים לדאוג לאיזון מתוכם. זהו
המפתח של ההוראה הזו. (הינו"ר - י. מודעי: לדוגמה?) כל
הסיורים לגליל עוצרים דרך פרדס-חנה. מבחינה תרבותית אין לזה
כל משמעות. אולם עם יש מפעל ציר מעץ וכל הסיורים לגליל סוטים
לשם מסיבות טונות. אז יכול המר לקבוע שלא יעברו בפרדס-חנה.

ט. 817

המדריכים מעדיפים לנסוע למקומות לא
יהודים ועל-ידי-כך גורמים לתלונות
של תיירים יהודים. כיון שאותם המדריכים מתמצאים יותר בכנסיות -
לדבר כזה יש משמעות. כמובן שכל זה מדובר בסיורים רגולאריים.
אבל כאשר דובר בסיורים לא רגולאריים הזנחתו המדריכים את
המקומות שצראו לנו כתינוניים. לכן, יש צורך בסעיף הזה כדי
לתת אפשרות למר התיירות איזו שהיא ספחות לקבוע את הדברים,
כלומר, גם לגבי צ'רטיים לא רגולאריים שלגביהם היו תלונות רבות.

פ. 818

אני פוברה לומר שלי מפריעה דווקא
הרישא כאשר באים להסיל פיקוח של
משרד התיירות על ענין שהוא בגדר תיירות גרידה. בכל לבי אני
בעד פיקוח. אבל פה לפחות צראה לי שניתנת אפשרות של קביעת
הדברים עפ"י שיקולים ועקרונות ערכיים וחיוניים. אזי, אם
אנחנו באים לענין של אישור תכנית הסיורים - הענין של פרדס-חנה
צבא.

אולם, פן הצד השני יש כאן בעיה
המבטחית ואתה התקנת לפען התיירות שהיא עוזרת למערכת ההסברה
הישראלית - על כך צריך להיות איזה שהוא פיקוח, כי בכל
מקרה צריך לאשר את התכנית. לכן, אני מציע לחשוב, ובעיקר,
אם רוצים לקבוע איזה מהן הזמירות, יש לעשות זאת בדרך ציבורית.
אולי תקום איזו שהיא ועדה ציבורית שתלויה את הענין ותקבע
את הדברים. וזאת, על-מנת להוציא את הערקן של הזמירות אדמיניסטרטיות
לגבי סיורים שיש להם ענין-עדי.

ק. 822

אני בעד זה שהדבר יהיה בחוק, כי
נפגשתי עם קבוצת תיירים שרצו לנקר
בקניון ולא הביאו אותם לשם; או רצו לבקר בנבי סמואל והביאו
אותם לשם ל-5 דקות, כי המדריכים עושים זאת לפי מצב רוחם. אני
אסגם לא הייתי בא ומבקם מהמחוקק שיתן לי את הסמכות שהמר יקבע
את הדברים. אבל אני בעד זה שיש להגיש את התכניות למשרד התיירות
ויש לאשר את התכניות הללו ולומר שיש לצד ענין, למשל, אם
נוסעים לחברון יש להכנס למערת המכפלה ולא לעצור באיזה שהוא
קיוסק שאין לו כל ערך.

הינו"ר - י. מודעי:

טונח לפני סעיף 27 של דיני התיירות.
כאן יש ניסוח הפורסט את הענין, כי
כאן מדרבר על הגשת תכניות לאישור למשרד התיירות וזה יכול להכניס
שינויים. בחוק הזה שמוצע לנו ישנה פוטנציאלה גדולה יותר כאשר
רק ויסרת האיזורים, כי אחרת הניסוח צדיני תיירות תופס, לפה

היו"ר - י. מודעי:
שלא נאמץ אותו.

מר קולני:
נניח שאין הדבר נוגע לסוג מסויים של סיורים ומגישים את התכנית לאישור. ואנחנו יכולים שלא לאשר. אבל בזה לא נשיג את המטרה.

מ. גמז:
אני בעיקר רוצה להצביע על העניין הרגולארי של ה"דיילי טורס". הקושי הוא ב"צ'רטרס" בסיורים לקבוצות, כי פעמים רבות המדריכים הללו עשו שירות דוב למדינה. אמנם קיים כאן אותו סעיף. אבל סעיף קטן זה פתוח למת אפשרות לשר המיירות גם להשפיע על הסיורים שאינם במסגרת רגולאריה.

מ. וידר:
נניח, שבאירופה קמה תנועה גדולה של נוצרים הנאים לארץ. סוכן הנסיעות שוכר אוטובוס באגד שלא במסגרת הסיורים הרגולאריים; ובראש קבוצה כזו עומד כומר אנטי-שמי ויוצא שתוך כדי הביקור בירושלים הם לא ביקרו ב"יד ושם". אנחנו, על-ידי הסיורים רוצים לקבוע הסברה מדינית. בסיורים הבלתי רגולאריים המוטיבציה היא אחרת, היא כלכלית יותר: יש והמוניל יכול לעשות 200 קילומטר פחות ואז ההסברה המדינית יוצאת נפסדת. זהו לא רק ענין פרט-חנה, אלא הדבר קשור בתכנון הלוגיסטי ויכולים להכניס כאן דברים שהם לא לטובת המיירות.

היו"ר - י. מודעי:
אם היינו יכולים להגיע להסכמה ולהתאפק בסעיף 27 של דיני המיירות - היינו יכולים לסכם את הדברים ולקרוא לזה סעיף 9. אולם, אם יש לכם צורך בהבהרה נוספת - תצטרכו לחזור אלינו בישיבה הבאה, כי אינני יודע מהו הגבול שצריך להגדיר את גודל הקבוצה שתצטרך לקבל רישיון. לפי ההתבטאויות של חברי הוועדה לא נראה לי שהם ירצו להסמיך את השר לקבוע לאיזה סוגי קבוצות יש לתת אישורים מסויימים.

אתם לא תציעו את סוגי התיור ולא תציעו את ביצוע הסיור, ואת הסיור עונה על בעיית ביצוע הסיור בישראל - זאת אתם לא תציעו בשום תנאי, מפני שאם אלה קבוצות רגולאריות - אתם יכולים לקבל את זה. יש לכם המכשיר ביד. אבל גם אז סעיף 9 יהיה סעיף 27 של דיני המיירות כאשר מדובר על סוכני נסיעות ומסיעים, ובעיקר, אם השינוי הוא בסוג ולא בסיור קבוע לישראל. אלא לגבי כל סיור שיציעו. (מר קולני: סעיף 27 אינו מפרט את הדברים בצורה מספקת). אנחנו נראה את הנוסח שתציעו לנו בישיבה הבאה ואם הוא יענה על הבעיה, כפי שהעלינו אותה - אני מניח שהוא יאושר.